

EMILY FRIDLUNDOVÁ

HISTORIE VLKŮ

≡ KNIHA ŽLÍN

Historie vlků

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Emily Fridlundová

Historie vlků – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

FLEET

EMILY FRIDLUNDOVÁ
HISTORIE VLKŮ

V překladu Pavla Kaase

☰ KNIHA ZLÍN

Nickovi

Alespoň na jediný okamžik si uvědomme, že Život a inteligence jsou ryze duchovní – ani v hmotě, ani z hmoty –, a tělo pak nebude projevovat žádné neduhy.

— **Mary Baker Eddyová,**
Věda a zdraví s klíčem k Písmu

Nebudu umírat po tom všem, ne teď, ale budu dál do budoucna závratně žít, zpola hluchý k realitě, v prostoru provoněném ohněm, který roznítí naše neohrožená vůle.

— **Timothy Donnelly,** „Nová inteligence“

VĚDA

NE ŽE BYCH NA PAULA NIKDY NEMYSLELA. Občas se u mě objeví, než úplně procitnu, ačkoliv si skoro nikdy nepamatuji, co říkal nebo co jsem s ním dělala nebo nedělala. V mých myšlenkách se mi ten kluk prostě svalí do klína. Žuch. Podle toho poznám, že je to on: vůbec se nestará, co to se mnou udělá, ani na moment nezaváhá. Sedíme v přírodním infocentru v pozdním odpoledni, které se ničím neliší od těch ostatních, a jeho tělo se automaticky tlačí na moje – ne snad z lásky nebo z jiného podobného citu, ale jednoduše proto, že se ještě nenaučil vnímat, že někde jeho prostor končí a začíná prostor druhého. Jsou mu čtyři roky, skládá si sovu z puzzle, nikdo na něj nemluví. Tak nemluví. Za oknem se vznáší záplava topolového chmýří, tichá a nehmotná jako vzduch. Sluneční světlo se posouvá, puzzle zapadne do sebe a vytvoří sovu a opět se rozpadne, já štouchám do Paula, aby vstal. Je čas jít. Nejvyšší čas. Zlomek sekundy předtím než se zvedneme, než zakňourá na protest a zažadoní, abychom zůstali trochu déle, se mi opře o prsa a zívne. A mně se stáhne hrdlo. Je to totiž zvláštní, abyste věděli. Je to úžasné a zároveň smutné, jak dobře může člověku dělat pocit, že někdo jeho tělo považuje za samozřejmost.

Před Paulem jsem poznala jen jednoho člověka, který odešel z říše živých k mrtvým. Byl to pan Adler, co nás měl v osmé třídě na dějepis. Nosil hnědé manšestrové obleky a bílé tenisky, a ačkoliv jsme v osnovách měli dějiny Ameriky, nejraději vykládal o carech. Jednou nám ukázal fotografii posledního ruského imperátora, a takhle si ho teď představuji – s černou bradkou a střapci na náramenících –, ačkoliv ve skutečnosti chodil vřdycky hladce oholený a nenápadně oblečený. Měli jsme zrovna angličtinu, když k nám vrazil žák, kterého učil čtvrtým rokem, a vyhrkl, že pan Adler upadl. Vyhrnuli jsme se na chodbu a on tam ležel obličejem k zemi se zavřenýma očima a promodralými rty, jako by vycucával koberec. „Nemá epilepsii?“ zeptal se někdo. „Má prášky?“ Všichni jsme se ho tak nějak štítili. Skauti se dohadovali o správném postupu kardiopulmonální resuscitace, zatímco ti nadaní a talentovaní hysterickým šepotem hodnotili jeho příznaky. Musela jsem se nutit, abych k němu přistoupila blíž. Sehnula jsem se a vzala do dlaně ruku pana Adlera připomínající teď na omak sušené maso. Byl začátek listopadu. Koberec pod jeho ústy tmavl od slin, jak ve stále delších a delších intervalech lapal po dechu, a já si vzpomínám, že odkudsi byl slabě cítit oheň. Někdo páčil odpad v plastových pytlích. Nejspíš školník, který se zbavoval listí a dýňových slupek, ještě než doopravdy nasněží.

Pak konečně záchranáři naložili pana Adlera na nosítka. Skauti se za nimi motali jako štěňata v naději, že dostanou nějaký úkol. Přáli si, aby směli otevřít dveře nebo něco těžkého zvednout. Na chodbě postávala v hloučcích děvčata a popotahovala. Několik učitelů si tisklo dlaně k prsům a sami nevěděli, co teď mají říkat nebo dělat.

„To jsou Doors?“ zeptal se jeden ze záchranářů. Zdržel se tu, aby rozdal nějaké balíčky těm, komu se dělalo špatně. Pokrčila jsem rameny. Nejspíš jsem si něco pobrukovala nahlas. Podal mi sportovní nápoj Gatorade s pomerančovou příchutí ve

vymačkávací láhvi a řekl mi, jako bych já byla ta, kterou přišel zachránit, jako by jeho povinností bylo zbavit nevolnosti každou živou bytost, kterou najde: „Pij to pomalu. Po doušcích.“

Tenkrát se nám říkávalo „Světová metropole candátů“. V tom též duchu se nesl billboard u silnice Route 10 a malba na zdi místní jídelny znázorňující tři ryby s hřbetní ploutví jako číro. Přitahovalo to sem machry, co kolem sebe mávali na pozdrav, samé zubení a povytažená obočí, vyceněné zuby až po dásně, ale jakmile velká jezera v listopadu zamrzla, nikdo z nich nevytáhl paty z města. V té době tu ještě nestálo turistické středisko, jen ošuntělý motel. A ve městě nebylo nic než jídelna, železářství, lovecké a rybářské potřeby a banka. Na celém Loose River byla tehdy nejspíš nejzajímavější stará pila, a to jenom proto, že napůl shořela a její zuhelnatělé černé fošny čnely nad říčními břehy. V podstatě všechno oficiální jako třeba nemocnice, dopravní inspektorát, Burger King i policejní stanice bylo ve víc jak třicet kilometrů vzdáleném Whitewoodu.

Toho dne, kdy záchranáři z Whitewoodu odváželi pana Adlera, sanitka jen krátce houkla při výjezdu ze školního parkoviště. Všichni jsme stáli u oken a dívali se, dokonce i hokejisté ve svých zažloutlých čepicích, dokonce i roztleskávačky s ofinami nabitými statickou elektřinou. V té době už zase hustě padal sníh. Jak sanitka klouzala za roh, její světlometry se bláznivě roztančily v metelici, která vířila po silnici. „Neměli by mít puštěnou sirénu?“ zeptal se někdo a mě napadlo – zatímco jsem si odměřovala poslední doušek Gatorade do malého voskovaného kelímku – *jak hloupí lidé mohou být?*

Pana Adlera nahradil pan Grierson. Nastoupil měsíc před Vánoci, opálený jako z jiného světa. V jednom uchu měl zlatý kroužek, na sobě zářivě bílou košili s perletovými knoflíčky. Až později jsme se dozvěděli, že přišel z Kalifornie, kde učil na soukromé dívčí škole někde u moře. Nikdo nevěděl, co ho uprostřed zimy zavedlo až sem na sever Minnesoty, ale

po prvním týdnu vyučování sundal mapy ruské říše po panu Adlerovi a nahradil je zvětšenými kopiemi ústavy Spojených států. Oznámil nám, že na vysoké škole hrával divadlo. Tím se vysvětlilo, proč se jednoho dne postavil před třídu a s rozepjatýma rukama zaníceně odříkal celé Prohlášení nezávislosti. Nejen ty nabubřelé fráze o životě, svobodě a usilování o štěstí, ale i bodavý, nešťastný výčet příkoří páchaných na koloniích. Bylo na něm vidět, jak moc stojí o to, aby byl oblíbený. „Co to znamená?“ zeptal se pan Grierson, když se dostal k pasáži o vzájemných zárukách posvátné cti.

Hokejisti neviňoučce spinkali na složených pažích. Dokonce ani nikdo z těch nadaných a talentovaných se k ničemu neměl. Pocvakávali tužkami, z nichž se obscénně vysouvala tuha jako injekční jehla. Strkali do sebe navzájem přes uličku a opovržlivě syčeli: „Do střehu!“

Pan Grierson se posadil na stůl pana Adlera. Po té recitaci sotva popadal dech a já jsem si uvědomila – v jakémisi zvláštním záblesku, jako by ho náhle osvětlilo nějaké až příliš jasné světlo –, že už to není žádný mladík. Viděla jsem pot na jeho tváři i pulz tepající mu na krku pod šedivým strništěm. „*Lidi*. Co to znamená, že lidská práva jsou *samozřejmá*? No tak. Vy to víte.“

Viděla jsem, jak jeho pohled spočinul na Lily Holburnové. Měla hladce sčesané černé vlasy a navzdory zimě nosila průsvitný karmínově rudý svetřík. Jako by si myslel, že ho její krása může spasit, že ona – protože je hezčí než my ostatní – k němu bude laskavá. Lily měla velké hnědé oči, byla dyslektička, nikdy neměla tužku, a neměla kluka. A její obličej pod upřeným pohledem pana Griersona pomalu rudl.

Zamrkala. Učitel na ni kývl. Výmluvně tím dával najevo, že ať už řekne cokoliv, on s tím bude souhlasit. Lily si olízla rty. Tak jako to dělávají laně.

Sama nevím, proč jsem zvedla ruku. Ne že by mi jí bylo přímo líto. Ani jeho. Ale to napětí už bylo v tu chvíli k nesnesení, bylo k té situaci naprosto nepřiměřené. „Znamená to, že

některé věci není třeba dokazovat,“ zkusila jsem to. „Některé věci jsou prostě pravda. Nedají se změnit.“

„Správně!“ prohlásil s povděkem, který – to mi bylo jasné – nepatřil ani tak mně, jako té klice, která ho potkala. Tohle jsem uměla – dát lidem, co chtěli, aniž by jim došlo, že to přišlo ode mě. Lily, aniž by musela říct slovo, dokázala v lidech vyvolat pocit povzbuzení. Požehnání. Měla dolíčky ve tvářích a bradavky jí pod svetrem prosvítaly jako znamení shůry. Já byla plochá jak prkno a v lidech jsem vyvolávala leda tak pocit, že je odsuzuju.

Toho roku jako by si na nás zima zasedla. Celá vyčerpaná zaklekla – a zůstala. V polovině prosince napadlo tolik sněhu, že se provalila střecha tělocvičny a školu na týden zavřeli. Když nemuseli do školy, chodili naši hokejisti rybařit na díry v ledu. Skauti zase hráli hokej na zamrzlých tůních. A pak přišly Vánoce s řetězy barevných světýlek po celé hlavní ulici a se vzájemným soupeřením luteránského a katolického kostela o to, kdo bude mít nápaditější betlém. V prvním si z pomalovaných pytlů s pískem vyrobili beránka, v tom druhém měli Jezulátko vysekané z ledu. S Novým rokem přišla další prudká sněhová bouře. Když v lednu zase začala škola, pan Grierson vyměnil sněhobílé košile za anonymní svetry a kroužek v uchu za cvoček. Někdo ho musel naučit používat Scantron (analytická a hodnotící technologie lokálního výrobce, pozn. překl.), protože po týdnu výkladu o Lewisovi a Clarkovi nám dal první test. Zatímco jsme se hrbili nad lavicemi a kroužkovali odpovědi, procházel uličkami a cvakal si k tomu propiskou.

Den nato mě pan Grierson požádal, abych po hodině zůstala. Posadil se za katedru a dotkl se rtů, které měl popraskané a pod prsty se mu odlupovaly. „Ten test se ti moc nepovedl,“ řekl mi.

Čekal na vysvětlení, a já jsem jen vzdorně pohodila rameny. Než jsem ale něco stačila říct, dodal: „Podívej se, mě to mrzí.“

Zakroutil přitom cvočkem – takovým jemným, složitým šroubkem – v uchu. „Pořád ještě vychytávám mouchy v pravách. Co jste probírali, než jsem nastoupil?“

„Rusko.“

„Aha.“ Obličejem se mu mihl opovržlivý výraz, který však vzápětí vystřídalo potěšení. „Zámoří a pozůstatky studené války.“

Musela jsem se pana Adlera zastat. „My jsme nemluvili o Sovětském svazu, ale o *carech*.“

„Ale Mattie.“ Takhle mi nikdy nikdo neřekl. Bylo to, jako by mi někdo poklepal zezadu na rameno. Dali mi jméno Madeline, ale ve škole mi říkali Lindo nebo taky komouši nebo hippíku. Zatnula jsem dlaně schované v rukávech v pěst. A pan Grierson pokračoval: „Před Stalinem a atomovou bombou carové nikoho nezajímali. Byly to jen loutky na dalším jevišti, naprosto nevýznamné. A pak v roce 1961 přišli na vysoké školy všichni ti páni Adlerové a s nimi všeobecná nostalgie po starých ruských hračkách, po těch zdegenerovaných princátkách z jiného století. To jejich neschopnost je dělala zajímavými, chápeš?“ Když se usmál, přivřel přitom oči. Přední zuby měl bílé, špičky žluté. „Ale tobě je třináct.“

„Čtrnáct.“

„Jen jsem chtěl říct, že mě mrzí, jestli jsme špatně začali. Brzy se do toho dostaneme.“

Příští týden mě požádal, abych se po vyučování zastavila u něj v učebně. Zrovna si vyndal cvoček z ucha a odložil si ho na katedru. Ukazovákem a palcem si velmi jemně mnul ušní lalůček.

„Mattie,“ řekl a napřímil se.

Pokynul mi, abych se posadila na modrou umělohmotnou židli vedle katedry. Do klína mi naskládal štos blýskavých brožur a sepjal prsty do stříšky. „Uděláš pro mě něco? Ale nesmiš se na mě zlobit, že tě o to žádám. Je to moje práce.“ Zavrtěl se.

A tehdy mě požádal, abych školu reprezentovala v soutěži Odysea dějin.

„Bude to skvělé,“ prohlásil nepřesvědčivě. „Na tobě bude vytvořit plakát. Pak promluvíš o registrech z vietnamské války, přechodech hranic do Kanady nebo tak něco. Nebo se chceš věnovat raději útlaku Odžibvejů? Nebo osadníkům, kteří se tu usadili... Chce to něco lokálního, něco eticky nejednoznačného. Něco s ústavními důsledky.“

„Chci dělat vlky,“ řekla jsem mu.

„Co, dějiny vlků?“ zatvářil se zmateně. Pak ale zavrtěl hlavou a zazubil se. „Tak jo. Jsi přece čtrnáctileté děvče.“ Kůže kolem očí se mu zkrabatila do vějířků. „Všechny máte slabost pro koně a pro vlky. To se mi líbí. Líbí se mi to. Je to takové záhadné. V čem to je?“

Protože mí rodiče neměli auto, nezbývalo mi, když mi ujel autobus, než dojít ze školy po svých. Skoro pět kilometrů jsem šla po okraji prohrnuté silnice Route 10 a pak jsem zahrnula vpravo na Still Lake Road. Ta se po dalším zhruba půldruhém kilometru vidlicovitě rozdělovala. Levá odbočka vedla po severním břehu jezera a pravá směřovala do neprohrnutého kopce. Tam jsem se vždycky zastavila, přetáhla si ponožky přes nohavice a upravila si manžety vlněných palčáků. V zimě vypadaly stromy proti oranžové obloze jako žíly a obloha mezi větvemi jako spálená sluncem. Po dalších dvaceti minutách sněhem a škumpou mě uslyšeli psi a začali na řetězech vyvádět.

Než jsem se dostala domů, bývala už tma. Když jsem otevřela dveře, uviděla jsem mámu sehnutou nad dřezem s rukama po lokty ve vodě černé jak bota. Dlouhé rovné vlasy jí zakrývaly tvář i krk, což jí dodávalo tak trochu tajnůstkářský výraz. Zato její hlas, to byly samé středozápadní samohlásky, široce otevřené, typické pro Kansas. „Znáš nějakou modlitbu na ucpané odpady?“ zeptala se, aniž se otočila.

Odložila jsem palčáky nad kamna, kde vždycky ztuhly a ráno jsem se do nich nikdy nemohla pořádně dostat. Ale bundu jsem si nechala na sobě. Uvnitř bylo chladno.

Máma v bundě zmáčené vodou ze dřezu ztěžka dosedla za stůl. Mokrý ruce ale držela zdvižené ve vzduchu, jako by to bylo cosi vzácného – svíjejícího se a dosud živého –, co vylovila z tůně. Něco, čím nás bude moci nakrmit; dva pěkní okouni třeba. „Potřebujeme Drano. Takovou tu sračku.“ Vzhledla vzhůru, pak si velice pomalu otřela dlaně o plátěné kapsy. „Prosím, pomoz. Ty, Bože nekonečného slitování nad ubohou fraškou, která je lidským životem.“

Legraci si dělala jen napůl, to jsem dobře věděla. Zнала jsem z vyprávění, jak moji rodiče přijeli do Loose River na začátku osmdesátých let v ukradené dodávce, jak můj otec přechovával zbraně a trávu a jak má matka, když se komuna rozpadla, vyměnila poslední zbytky hippického fanatismu za křesťanství. Kam až má paměť sahala, chodila matka do kostela třikrát týdně – ve středu, v sobotu a v neděli –, protože se nevzdávala naděje, že pokání funguje a že aspoň něco z minulosti jde zvrátit, třebaže to bude trvat celé roky.

Má matka v Boha věřila, ale tak nějak zdráhavě, jako zbloudilá ovečka.

„Myslíš, že by sis mohla vzít s sebou jednoho psa a vrátit se?“

„Jako zpátky do města?“ Ještě jsem se nepřestala třást. Ta představa mě na okamžik rozzuřila tak, že jsem nebyla schopná vůbec uvažovat. Zimou jsem necítila prsty.

„Anebo ne.“ Odhodila dlouhé vlasy dozadu a otřela si zápěstím nos. „Ne, zapomeň na to. Venku bude dobře deset pod nulou. Promiň. Dojdu pro další kbelík.“ Ale ze židle se nezvedala. Na něco čekala. „Promiň, že jsem se zeptala. Nemůžeš se na mě vztekat jen proto, že se zeptám.“ Semkla umaštěné ruce. „Omlouvám se, omlouvám se, omlouvám se.“

A s každým *omlouvám se* o stupínek zvýšila hlas.

Ještě sekundu jsem si počkala, než jsem promluvila. „V pohodě,“ řekla jsem.

Měla jsem příhodu s panem Griersonem. Neušlo mi, jak se sehnul u Lilyiny lavice. Sledovala jsem, jak říká: „Dobře to děláš,“ a přitom jí – velice zlehka, spíš jako by to byl list papíru – položil dlaň na záda. Viděla jsem, jak zvedl špičky prstů a zlehka jí poklepal po zádech. Neuniklo mi, jakou zvědavost i strach v něm vyvolávají obě Karen, roztleskávačky, které si občas shrnou vlněné kamaše a odhalí holou zimní pokožku, bílou a zdrsňelou husí kůží. Z kamaší mají vyrážku, kterou si rozškrábaly tak, že si pak musí strupy vysoušet smotky toaletního papíru. Neušlo mi, že každou otázku pronesenou ve třídě adresuje některé z nich – jedné z Karen nebo Lily Holburnové – slovy: „Kdo to ví? Je někdo doma?“ Pak gestikulací naznačí telefonování, ztlumí hlas a zabručí: „Haló, byt Holburnových, je Lily doma?“ A Lily se začervená a se semknutými rty se uculí do rukávu.

Když jsem se s ním potkala po škole, pan Grierson zavrtěl hlavou. „To bylo hloupé, s tím telefonem, že?“ Byl v rozpacích. Potřeboval ujistit, že je všechno v pořádku, že je dobrý učitel. Chtěl, aby mu byly oduštěny všechny jeho drobné chybičky, a nejspíš si myslel – protože jsem seděla se založenýma rukama a testy se mi zrovna moc nevedly –, že moje průměrnost je záměrná, osobní. „Tumáš,“ řekl plaše a posunul ke mně po stole modrou plechovku. Párkrát jsem usrkla z jeho energy drinku. Bylo to tak sladké a tak nadupané kofeinem, že se mi téměř okamžitě rozbušilo srdce. Po pár dalších doušcích jsem se na židli celá rozklepala. Musela jsem zatnout zuby, aby mi nezajektaly.

„Pouštíš vám vůbec pan Adler někdy filmy?“ chtěl vědět pan Grierson.

Sama nevím, proč jsem přistoupila na jeho hru. Vůbec nevím, proč jsem ho tak rozmazlovala. „Vy pouštíte daleko víc filmů než on,“ řekla jsem.

Spokojeně se usmál. „A jak to vypadá s projektem?“

Na to jsem mu neodpověděla. Namísto toho jsem si bez dovolení znovu usrkla z jeho energy drinku. Chtěla jsem, aby

věděl, že vím, jak se díval na Lily Holburnovou, že jsem ten pohled pochopila líp než ona, a že, ačkoliv se mi vůbec nelíbí – a ačkoliv mi jeho vtípek s telefonováním nahnal husí kůži a ta jeho náušnice mi připadá smutná –, mu rozumím. Ale plechovka byla prázdná. Musela jsem přitisknout rty k plechu a předstírat polknutí. Za oknem padal déšť se sněhem a každá závěš se pokrývala krustou. Celý svět bude za chvíli tvrdý jako skála. Napadlo mě, že za hodinu bude tma. Spíš dřív. Psi budou přecházet sem a tam, kam až jim řetězy dovolí, a budou čekat. Pan Grierson si už oblékal sako. „Můžeme?“ Nikdy – ani jednou – se mě nezeptal, jak jsem se dostala domů.

Pan Grierson k soutěži Odysea dějin přistupoval tak, že oba víme, že je to prostě nutná práce. Já tajně toužila vyhrát. Byla jsem odhodlaná prohlédnout si někde vlka. Po nocích jsem courala venku v eskymáckých botách z kůže, v lyžařské kukle a tátově péřové bundě prosycené jeho pachy – tabákem, plesnivinou a hořkým kafem. Bylo to jako chodit v jeho těle, zatímco on spí. Jako zasloužit si právo na jeho přítomnost a mlčenlivost a velikost. Sedávala jsem na starém vědru na led u nejbližší rybářské chaty a usrkávala horkou vodu z termosky. V takhle pozdní zimě tu byl ale vlk vzácností – jediné, co jsem kdy zahlédla, byly kmeny hemžící se vranami. Nakonec jsem se musela spokojit se zdechlinou. O sobotách jsem se na sněžnicích vydávala do přírodního infocentra, kde jsem v hale studovala vycpanou vlčici se skleněnými očima a korálovými drápy. Propadlé černé tváře měla stažené dozadu, takže vypadala, jako by se šklebila. Když místní preparátorka Peg viděla, že se chystám sáhnout vlčici na ocas, našpulila nesouhlasně rty. „Jedeš,“ vyplísnila mě. Začala mě cpát gumovými medvídky a informacemi o preparačních technikách. Řekla mi, jak se tvarují oční víčka z jílu a svaly z pěnového polyuretanu. „A hlavně žehlit kůži, hlavně žehlit kůži,“ upozorňovala.

To ráno před soutěží Odysea dějin jsem uřízla větev ze staré borovice za domem. Jehličí se jako drobné vrtulky se

šustěním zapichovalo do sněhu. Po škole jsem jela do White-woodu autobusem, který obvykle svážel hráče do kasina. Protáhla jsem se dovnitř i se svým plakátem o vlčích a s tou větví kolem stařečků z domova důchodců. Sice se na mě mračili, ale neříkali nic. V posluchárně Whitewoodské střední jsem opřela větev o pult, abych vytvořila tu pravou atmosféru. Pustila jsem nekonečnou smyčku nahrávky vlčího vytí. Když jsem začala mluvit, měla jsem sucho v ústech, ale nepotřebovala jsem poznámky ani se při řeči nekývala zpředu dozadu a nazpátek jako ten kluk přede mnou. Byla jsem soustředěná a klidná. Ukazovala jsem nákresy vlčat v různých pozicích vyjadřujících podřízenost a citovala jsem z knihy: „Pojem *alfa* – používaný původně k označování zvířat v zajetí – je však stále zavádějící. Alfa jedinec může být alfa pouze po jistou dobu z konkrétního důvodu.“ Při těch slovech jsem měla pocit, jako bych popíjela něco studeného, sladkého a hlavně zakázaného. Myslela jsem na tu černou vlčici v infocentru vycpanou v postoji psí náklonnosti, a tuto část svého projevu jsem – tentokrát pomalu – zopakovala, jako by to byl dodatek k Ústavě.

Vtom jeden z porotců zapíchl tužku do vzduchu. „Tady vás musím přerušit. Je tu něco, co jste příliš dobře nevysvětlila. Co mají vlci společného s *lidskými* dějinami?“

A v tu chvíli jsem uviděla pana Griersona u dveří. Sako měl přes ruku, jako by právě přišel. Neušlo mi, jak zachytil pohled porotce a pokrčil rameny. Byl to jen nepatrný pohyb, jako by říkal: *Co chcete od dětí? Co chcete od těchhle holek v pubertě?* Zhluboka jsem se nadechla a sjela oba pohledem. „Vlci samozřejmě s lidmi nemají společného vůbec nic. Když mohou, vyhnou se jim.“

Dostala jsem cenu za originalitu, což byl pugét karafiátů obarvený nazeleno na svátek svatého Patrika. Pana Griersona nejvíc zajímalo, jestli musíme nakládat do jeho auta s plakátem i tu větev a vozit to do školy. Deprimovaně jsem zavrtěla hlavou. Vítězka, holka v kalhotovém kostýmu ze sedmého

ročníku, se zrovna fotila se svým akvarelovým vypočteným potopení obchodní lodi *Edmund Fitzgerald*. Zapnula jsem si bundu a následovala pana Griersona, který už táhl větve bočním východem ven. Zabodl ji jako kopí do zrnité sněhové závěje. „Jako ve *Vánocích Charlieho Browna*,“ řekl se smíchem. „Jenom na to rozvěsit cingrlátka. Rozkošné.“

Sehnul se a začal si strásat jehličí z kalhot. Nevím, co mě to popadlo, ale natáhla jsem ruku a smetla mu je ze stehna. Odstoupil, otřepal si nohavici a plaše se zasmál. Muži dokážou být neuvěřitelně neohrabaní, když jde o sex. To jsem zjistila později. To, co jsem udělala v tu chvíli, ale nemělo se sexem nic společného, aby bylo jasno. Připadalo mi to spíš jako kartáčování nebo jako chlácholení psa, když vidíte, jak se mu naježí chlupy na hřbetě a zase klesnou, a za chvíli z něj máte mazlíka.

Olízla jsem si špičkou jazyka rty, tak jako to dělávají laně, neviňoučká jako nikdo jiný, a zeptala jsem se: „Pane Grierson, vadilo by vám, kdybyste mě svezl domů?“

Než jsme odjeli z Whitewoodské střední, pan Grierson se vrátil dovnitř a přinesl mokrý papírový ručník na zabalení karafiátů. Pak mi položil pugét do náruče, opatrně, jako by to bylo mimino. Zatímco jsme jeli těch čtyřicet kilometrů z Whitewoodu k domu mých rodičů, sledovali jsme, jak bouře odnáší z větví stromů krusty ledu. Bylo to jako sledovat ve zpomaleném záběru blížící se katastrofu. Panu Griersonovi nijak zvlášť nefungoval ventilátor, takže jsem čelní sklo otírala špinavou manžetou bundy.

„Tady odbočíme?“ zeptal se, když jsme jeli po Still Lake Road. Předními zuby si přitom okusoval kousičky kůže ze rtů. Dokonce i když byla v autě skoro úplná tma, viděla jsem v jeho rtu prasklinu, krvavou, ale už nekrvácející. Z nějakého důvodu mě to potěšilo. Jako bych mu něco udělala já sama – tou svou prezentací o vlčích, tím svým borovicovým jehličím.

Odbočka k domu mých rodičů byla jako obvykle neprohrnutá. Pan Grierson zastavil na rozcestí a oba jsme se předklo-

nili a zírali čelním sklem do strmého, temného kopce. Když jsem se po něm podívala, jeho krk vypadal široký a měkký jako odhalené břicho, tak jsem se natáhla a políbila ho tam. Rychle, strašně rychle.

Ucukl.

„Takže tudy?“ zeptal se, zatáhl za zip na bundě a schoval krk pod límecem. Nahoře na kopci se krčil osvětlený srub mých rodičů a já jsem cítila, že se na něj soustředil, protože to bylo to první, co uviděl. „Hm, tady někde sídlila ta sekta, že? Slyšel jsem o ní pár hodně divných věcí. To byli vaši sousedi?“

Samozřejmě že jen tak plácal, aby řeč nestála – a já jsem pořád ještě svírala ty karafiáty. Připadala jsem si rozpolcená, rozetnutá jako tříška na podpal. „Ti si žijí sami pro sebe.“

„Jo?“ Duchem byl někde úplně jinde.

Na čelní sklo už zase dopadal déšť se sněhem, ale já to neviděla, protože sklo bylo zase úplně zamlžené.

„Tak ať už jsi doma,“ řekl, když zařadil rychlost a stočil volant, a já jsem cítila, jak ho unavuje mít za mě odpovědnost.

„Můžu to odsud dojít,“ řekla jsem.

Myslela jsem si, že když prásknu dveřmi dostatečně silně, mohl by se pan Grierson za mnou rozjet. To je to myšlení ve čtrnácti. Napadlo mě, že když popoběhnu ze silnice do sněhu, třeba se za mnou rozběhne – aby zahnal pocit viny, aby měl jistotu, že se dostanu v pořádku domů, aby mi vsunul ty své od křídly vysušené dějepisářské ruce pod bundu nebo tak něco. Zamířila jsem k jezeru místo do kopce. Vyběhla jsem v té bodavé plískanici na led, ale když jsem se ohlédla, auto s rozsvícenými dálkovými světly už se otáčelo přesným obloukem mezi stromy.

Griersonův skandál propukl pár měsíců po tom, co jsem následujícího roku na podzim nastoupila na střední školu. Zaslechla jsem tu fámu, když jsem komusi nalávala kávu v restauraci ve městě, kde jsem si sehnala brigádu. Na předchozí škole byl obviněn z pedofilie a sexuálních zločinů, a z té naší

ho okamžitě vyhodili – v nějakém jeho bývalém bytě v Kalifornii byl zabaven štůsek oplzlých fotek. Ten den po práci jsem vzala všechny svoje tuzéry, vyrazila do baru kus dál v ulici a z automatu ve vestibulu si koupila svou první celou krabičku cigaret. Po těch několika, co jsem ukradla doma, jsem už věděla, že při zapalování nemám úplně vdechovat. Když jsem se ale skrčila v mokrých keřích za parkovištěm, oči se mi zalily slzami a já se rozkašlala. Srdce se mi rozbušilo odpornou zuřivostí. Více než cokoliv jiného jsem si připadala podvedená. Byla jsem přesvědčená, že jsem z pana Griersona něco vnímala, a on mi lhal, když ignoroval, co jsem mu udělala v autě, a předstíral, že je lepší, než ve skutečnosti byl. Typický učitel. Představila jsem si ho, jak si zapíná ten široký, teplý krk do límce bundy. Myslela jsem na jeho žluklý odér, který jsem ucítila, když jsem se přiblížila, jako by propotil oblečení a na zimním vzduchu oschl. Myslela jsem na to všechno, a to, co jsem vůči němu nakonec pocítila, byl znepokojivý přívál lítosti. Připadalo mi nefér, že se lidé nemohou změnit jen tím, že na tom budou usilovně pracovat a znovu a znovu to říkat.

Když mi bylo tak šest nebo sedm, máma mě posadila do vany v prádle. Bylo to dopoledne o slunovratu. Na obličej jí dopadal pruh slunečního světla. Nacákala mi odměrkou vodu na hlavu. „Kéž bych té hovadině věřila,“ řekla mi.

„Co se má stát?“ Zachvěla jsem se.

„Dobrá otázka,“ odvětila. „Jsi pole neorané, zlato. Začínám s tebou úplně od nuly.“

Toho večera, když mě pan Grierson vysadil, se mi nechtělo domů. Představovala jsem si – a s potěšením, až se mi stáhl hrdlo, když jsem chtěla polknout –, že bych se mohla propadnout tenkým ledem na jezeře a prostě jít ke dnu. Rodiče by si dělat starosti jen tak nezačali. Možná až ráno. Matka proklímala každou noc nad šitím dek pro vězně. Táta trávil večery na druhé straně jezera paběrkováním dřeva z vykáce-

ných pozemků určených k prodeji. Nikdy jsem vlastně s jistotou nevěděla, zda to jsou doopravdy moji rodiče nebo prostě jen lidi, co tu zůstali, když se všichni ostatní vrátili na školy nebo do kanceláří v Twin Cities (místní označení aglomerace Minneapolis/St. Paul, pozn. překl.). Byli spíš jako nevlastní sourozenci než rodiče, ačkoliv na mě byli hodní, to tedy vždycy – což bylo svým způsobem horší. Horší než nakupovat cereálie s hromadou desetníků a čtvrtáků, horší než přijímat odložené věci od sousedů, horší než přezdívky jako komouš nebo hippík. Když mi bylo deset, táta mi na mohutný topol zavěsil houpačku; máma mi pak z vlasů vystřihávala bodláky. A stejně, když mě ten večer pan Grierson vysadil, jsem si v duchu zlomyslně opakovala, zatímco jsem čekala, kdy se pod mnou proboří led: *Tak tady máš to pole neorané, mami.*

Potom co jsem odešla na veřejnou střední školu, vykašlala se na ni a nějaký čas dělala pomocné práce v Twin Cities, jsem objevila národní online databázi, kde jste si mohli zadat kteréhokoliv pachatele sexuální trestné činnosti a sledovat ho po celé zemi. Mohli jste sledovat jeho stopu na mapě každého státu, jak se stěhoval z jednoho města do druhého, jak se přesouval z Arkansasu do Montany, jak si hledal mizerné byty, jak končil ve vězení a zase je opouštěl. Mohli jste sledovat, jak se pokoušel skrývat pod změněnými jmény a jak byl odhalován, a pokaždé, když se to stalo, se spustila online lavina vzteklých příspěvků. Mohli jste sledovat to morální rozhořčení. Mohli jste přihlížet, jak se snaží znovu začít. Mohli jste ho sledovat až na jih Floridy, do bažin, kde si někde mezi mangrovy zřídil malý, zapadlý krámeček se starožitnostmi, kde prodával veškeré haraburdí, které se prodat dalo. Nabízel zrezivělé lucerny a vycpané kachny, falešné žraločí zuby, laciné zlaté náušnice. Viděli jste všechno, co prodal, protože lidi aktualizovali svoje příspěvky a nešetřili podrobnostmi. Nevěřili byste, kolik lidí to sleduje. A v jednom kuse přidává komentáře. „To mám kupovat mapy u člověka usvědčeného

ze sexuálního zločinu?“ píšou a zní to jako eticky nejednoznačná otázka. „Nemám snad ústavní právo říct mu, že ho tu nechci, že nechci, aby tu prodával ty svoje pohlednice za poloviční cenu?“ A taky píšou: „Kdo si myslí, že je?“

2

PAPÍRY KOLOVALY TŘÍDOU. O ničem jiném vlastně škola nebyla. Putovaly jednou uličkou mezi lavicemi, druhou uličkou se vracely, a pomalu tak opisovaly smyčku třídou. Ti nadaní a talentovaní – teď už sdružení buďto v klubu latinářů, nebo ve školním forenzním týmu – si olízli prsty, aby si odebrali svoji porci. Vždycky se vrhali do práce jako plavecký tým, co zdolává jedno kolo za druhým. Dýchali koutkem úst a okusovali tužky. Do hokejistů bylo třeba šťouchnout, aby se probudili, když papíry dorazily uličkou až k nim. Muselo se s nimi jednat s velikými ohledy, jinak bychom mohli prohrát oblastní přebor. Zase. Probrali se ze sna přibližně na tak dlouho, aby si ze štůsku vzali jeden papír a zbytek poslali dál, vysypali si do pusy sáček chipsů, otřeli si ze rtů sůl a vrátili se do snů o Světovém poháru. O čem jiném by asi tak mohli hokejisté snít? To v jejich světě jsme všichni žili. Došlo mi to, když mi bylo patnáct. Vysnili si ho do skutečnosti. Naučili učitele tolerovat jim prázdné pracovní listy, naučili roztleskávačky skandovat jejich jména na motivačních mítincích, přiměli rolbaře umetat svět, kam až oko dohlédlo – bez ustání – v perfektních pruzích mrznoucí vody. Toho roku jsme se učili v novém. Třídy byly větší, se světle omítnutými cihlovými stěnami, ale

zvenku to vypadlo stejně, jako když jsme byli malí. A zima se vracela jak bumerang.

Venku: metr dvacet sněhu uzavřeného do lesklé krusty.

Uvnitř: evropské dějiny, občanská výchova, trigonometrie, angličtina.

Nakonec jsme mívali biologii. Na tu jsme měli Liz Lundgrenovou, která nás v osmé třídě učila tělocvik. Vždycky se na konci vyučování plahočila ze školy v parce Polartec a v kombinéze se vzorem sněžné kamufláže. Slečna Lundgrenová měla takový zlovyk. Kdykoliv byla podrážděná nebo nadšená, přešla okamžitě do šepotu. Domnívala se, že pak budeme pozorněji poslouchat; myslela si, že nás to přiměje věnovat pozornost prvokům a plísním; předpokládala, že se budeme usilovněji snažit pochopit meiózu, když nepochytíme celou větu. „Spory... v nepřítomnosti vody nebo tepla... se přesouvají ve velkých počtech,“ mumlala. Bylo to jako naslouchat nějaké nesrozumitelné mantře, která věčným opakováním pozbyla významu, jenž by se z ní dal dešifrovat.

V jejích hodinách by bylo slyšet spadnout špendlík. Z každého okna bylo vidět, jak je sníh odfukován po celých závejích, a den nato se hnal zase zpátky a tvořil kupy vysoké jak dům. Jednou, zrovna jsme dobírali evoluci, se strhla sněhová bouře, typická pro konec zimy, a za mohutného zapraskání ledového příkrovu urvala tlustou větev z topolu. Dívala jsem se z okna, jak se větev řítí k zemi. Jen těsně minula malé modré auto vyjíždějící od prodejny potravin naproti škole. Paní Lundgrenová zrovna skřípající křídou vypisovala na tabuli plusy a minusy přírodního výběru. Naklonila jsem se k oknu, ale hned se zamžilo. Odtáhla jsem se. Z modrého auta vystoupila postava v tlusté parce s kapucí, odtáhla větev ze silnice a zase nastoupila. Honda pak místo širokým obloukem objela a rozdrtila přitom pneumatikami pár větviček.

Chvilí nato se ukázalo zářící slunce. Šokovalo nás to všechny. Stejně ale nebylo žádným překvapením, když nás ze školy

pustili o půl hodiny dřív kvůli prudkému ochlazení a větru. Z autobusové zastávky jsem se vydala k domovu toporným poklusem. Pod nohama mi vrzal sníh, od jezera se do mě v prudkých poryvech opíral vítr a nad hlavou mi sténaly a skřípaly borovice. Asi v polovině svahu už jsem měla pocit, že mám v plicích struhadlo. Obličej jako bych už dávno neměla, tak znečitlivělý byl. Když jsem se konečně dostala na vrchol kopce a zpomalila, abych si odrolila led z nosu, otočila jsem se a uviděla přes jezero kouř z výfuku. Musela jsem proti té záplavě bílé přimhouřit oči, abych rozeznala víc.

Byla to ta modrá pětidveřová honda z města. Dva lidé z ní něco vykládali.

Jezero bylo v těchhle místech mimořádně úzké, sotva širší než 250 metrů. Pár minut jsem je pozorovala a snažila se přitom rozvíráním a svíráním prstů rozproudit krev.

Ten pár už jsem tu viděla v srpnu. Přijeli se podívat, jak pokračuje stavba jejich domku u jezera. Stavěla ho parta nějakých vysokoškoláků z Duluthu. Strávili tam celé léto klucením křovisek rypadly, zajišťováním překližkových stěn, osazováním klenuté šindelové střechy. Když byl dům hotový, nepodobal se ničemu, co jsem kdy v Loose River viděla. Byl obložený půlenou kulatinou, měl ohromná trojúhelníková okna a širokou světlou verandu, která vybíhala nad jezero jako před nějakého plavidla. Otec vytáhl z hony kempinkové židle a líné kočky, jednu černou a tlustou, druhou bílou, která mu jako nějaká dekorace visela přes paži. Jednoho odpoledne na sklonku srpna jsem je na té nové verandě pozorovala. Byli od hlavy až k patě zabalení do osušek. Otec, matka, drobné děcko. Děcku osuška courala po prknech verandy a matka s otcem si současně klekli, aby mu ji urovnali. Byli jako sluhové nějaké malinkaté nevěsty, jak ho tam obskakovali. V tu chvíli se mi zdálo, že tomu děcku říkají něco velice laskavého. Jeho vysoký, vyděšený hlásek se nesl přes vodu. Takhle jsem je viděla naposledy.

A toho zimního dne se vrátili. Viděla jsem otce, jak večer zametá sníh z verandy růžovým koštětem. Z komína stoupal

kouř. Další den odpoledne vyšlo ven děcko s matkou. Kolébali se v zimních botách a kombinézách jako kachny. Kluk nejistě vykročil po čerstvé sněhové krustě a podařilo se mu udělat pár kroků, než se pod ním probořila. Když ho matka uchopila v podpaží a zvedla, boty mu zůstaly vězet ve sněhu. Sledovala jsem, jak ho bezmocně drží, jako by se nemohla rozmyslet, jestli ho má zase postavit nebo jen v ponožkách přenést přes ten bílý oceán.

Co ksakru čekali, pomyslela jsem si opovržlivě. Ale zároveň mi jich bylo líto. Na jezeře se skoro nic nehnulo ani nedýchalo. Byla to ta nejhorší fáze zimy, nekonečná bílá pustina táhnoucí se všemi směry. Tohle nebylo místo pro malé děti ani pro lidi z města. Pod ledem tlustým víc jak čtvrt metru, pod mými botami, se vznášeli candáti. Nepokoušeli se plavat ani dělat nic jiného, co by vyžadovalo jakékoli úsilí. Jen se vznášeli, čekali, až přejde zima, a zatím jim sotva tloukla srdce.

Počítali jsme s tím, že zima potrvá ještě aspoň měsíc. Každý večer, než jsem si vylezla po schůdkách na svoje patro, jsem naložila kamna, a každého temného rána jsem z nich zase vyhrábla oharky a pomocí neohrabaných prstů a trochy cedrových hoblin rozdmýchávala nový plamen. Za srubem jsme měli kolem pěti kubíků dřeva, z nichž jsem jen velice pomalu ubírala. Nacpali jsme k okenním ráům víc hadrů, aby teplo tolik neutíkalo, a stavěli na kamna velké hrnce se sněhem, abychom měli vodu na ráno. Táta vyvrtal do ledu novou díru na rybaření. Led už měl bezmála půl metru.

V polovině března ale teplota vystřelila až k deseti nad nulou a jako zázrakem se tam udržela. Během pár týdnů z namrzlých návějí na jižních svazích zůstaly jen nahlodané pilíře připomínající krápníky. Zamrzlé jezero nabylo mokrého lesku a za pozdních odpolední bylo odtamtud slyšet praskání a cinkání. Začínaly se objevovat praskliny. Bylo už dost teplo na to, aby se dřevo dalo nosit bez palčáků a psům šly rozmrazit karabiny na řetězech pouhým teplem ruky. Ro-

dinka na protějším břehu si na verandu postavila velký dalekohled namířený k obloze jako kopí. Pod jeho stativem stála stolička, na kterou si někdy večer stoupal ten kluk a rukama v palčácích si přitahoval okuláry k obličejí. Míval šálu v barvě karamelu a červenou čepici s bambulí. Pokaždé když se zvedl vítr, bambule mu nadskakovala jako rybářský splávek.

Občas vyšla ven jeho matka v lyžařské čepici, přenastavila si stativ, aby měla tubus výš, a dívala se sama. Ruku v rukavici měla položenou na chlapcově hlavě. Když pak večer přešel do svého posledního odstínu, pozorovala jsem je, jak zase zacházejí dovnitř. Dívala jsem se, jak si odmotávají šály z krku. Sledovala jsem je, jak se mazlí s kočkami, myjí si ruce pod kohoutkem, ohřívají vodu v konvici. Žaluzie na těch obrovských trojúhelníkových oknech snad ani neměli. Sledovala jsem je při večeři, jako by to bylo představení jen pro mě. Seděla jsem na střeše naší kůlny s tátovým dalekohledem Bushnell, otáčela ztuha jdoucimi okuláry a ohřívala si ruce o krk. Kluk klečel na své polštářované židli a houpal se. Matka toho moc nenaseděla. Odbíhala k lince a zase zpátky, krájela klukovi jídlo na talíři. Klínky něčeho zeleného, žluté trojúhelníčky, kolečka čehosi hnědé. Foukala mu polévku. Usmívala se, když on se usmál. Viděla jsem jim zuby přes celé jezero. Otec jako by se vytratil. Kam zmizel?

S časným jarem přibývalo rampouchů. Ze střechy školy z nich stékala modročerná voda. Celé odpoledne jsem je slyšela odkapávat synchronizovaně s tikotem hodin. Později už bylo jejich odkapávání stejně rychlé jako tep mého srdce, který jsem cítila, když jsem si přitiskla prsty na klíční kost. Ve škole mi to moc nešlo – jako ostatně vždycky –, a zatímco hokejisti byli ve snách pořád ještě někde v prosinci, a ti nadaní a talentovaní se biflovali životopisy, co byly jeden jako druhý, já jsem sledovala, jak Lily Holburnovou postupně zavrhuje její kamarádka, jedna po druhé. Vždycky bývala v té jejich čtyřce dvojka, ale od začátku zimy byla až ta pátá. Těžko říct, co se

změnilo. Nedalo se určit přesně, kdy se začaly šířit ty fámy o ní a panu Griersonovi. Do března byl ale prostor kolem ní vyčištěný – jako les po požáru –, a její mlčení už nepůsobilo hloupě. Bylo spíš znepokojivé. *Cuchta*, pošklebovaly se její někdejší kamarádky za jejími zády. To samé měly ve zvyku říkat jí do očí, když si ji dobíraly po vyučování. Ryly do ní kvůli otrhaným džínám, kvůli laciným upnutým svetříčkům. Teď byly striktně milé, když už byly nuceny vzít ji na vědomí. Nesmály se, když dorazila do školy bez tužky, litovaly ji, když si zapomněla oběd. Když požádala, půjčovaly jí peníze. Když jí došel toaletní papír, šoupaly jí ho pod stěnou záchodové kabinky a špitaly: „Potřebuješ ještě? Stačí to?“

Na chodbě ji ale mójely, jako by byla vzduch.

Potřebovala jsem jí něco sdělit. Napsala jsem jí to na lístek, který jsem jí poslala, když zas jednou odpoledne putoval uličkou stoh testů: *Nezajímá mě, co se říká o tobě a panu G.* Ne že bych ji snad chtěla bránit – nikdy jsme nebyly kamarádky, nikdy jsme vlastně ani nebyly spolu samy v jedné místnosti –, jenže její jméno bylo najednou tak nějak připřáhnuté k panu Griersonovi, a já jsem chtěla vědět proč. Jenže Lily vůbec neodpověděla. Ani se na mě neotočila, jen se v lavici nahrbila a předstírala, že chápe odmocňování.

Proto mě překvapilo, že na mě po škole čekala u zadního vchodu. Měla pletenou šálu se složitým vzorem, červenou, a takový divný džínový kabát, co se zapínal odspodu nahoru jako námořnický pršiplášť. Zaskočila mě. Co možná nejležérněji jsem vylovila cigaretu a zapálila si – když jsem jí ji ale podala, zavrtila hlavou a jen se rozhlížela po tom lesknoucím se, zářivém, tajícím světě kolem.

„To je svinstvo,“ řekla jsem, abych vůbec něco řekla.

Jen pokrčila rameny – typická Lily, prostě miláček – a mě to najednou popudilo.

Dívala jsem se na ten její dlouhý bílý krk vystupující zpod záhybů červené látky. Dělal mi radost vidět, jak je ten její kabát ošuntělý, jak má roztřepený lem a jak ho courá v louži za

sebou. Přes všechny její zkušenosti mi Lily vždycky připadala nevysvětlitelně nevinná. A teď byla pro změnu nevysvětlitelně nadřazená, jako by se nad námi všemi vznášela. Stačilo říct *pan Grierson*, a Lily stoupala. Jako balón.

Rozhodla jsem se to zkusit. „Co ti udělal?“ zašeptala jsem.

Opět jen pokrčila rameny a vykulila oči.

„Kde?“

„Kde?“ Najednou vypadala zmatená.

Přistoupila jsem k ní o krok blíž. „Já věděla, že se něco děje. Mohla jsem tě varovat.“ Vůbec se na mě nepodívala a já si všimla, že má vlasy stažené tak, že odhalovaly jedno ucho. Bylo v té zimě jasně červené – zářivé a podivně připomínající rty. A najednou mě napadlo něco jiného. „Ty sis to všechno vymyslela.“ A ačkoliv ani na to nic neřekla, instinkt mi napovídal, že jsem trefila do černého.

„To o tobě a o něm.“ Polkla jsem.

„Jo.“

Docela dobře jsme tam mohly jen tak vedle sebe stát na obrubníku a čekat, až budeme moci přejít ulici a jít si každá po svém. Možná jsme se vzájemně důsledně ignorovaly: já s cigaretou, ona s načatou plechovkou coca-coly, kterou elegantně vylovila z kapsy kabátu. A přece mi na okamžik připadala velice blízká a zdálo se mi zbytečné ještě něco říkat. To mlčení mezi námi bylo naplněné možnostmi. Mohly jsme poslouchat zurčení neviditelných čůrků a potůčků proudících dolů ulicí i po chodníku. Mohly jsme naslouchat praskotu solných krystalků drcených koly aut. Pak Lily vytrásla plechovku do sněhu a mně došlo, že promluvila, aniž by v tom viděla nějakou konkrétní příležitost. Pochopila jsem, že mi to řekla jen proto, že já nemám komu to vyžvanit. Bylo to jako nechat tajemství zapadnout do závěje.

Najednou jako by mi cigareta mezi rty překážela. „To přejde, uvidíš. Ty kecy.“

Pokrčila rameny potřetí. „Myslíš? Neřekla bych.“ Kozačkou rozdrtila hrudku bláta a utáhla si šálu, takže jí to najednou

neskutečně slušelo. Její dlouhá pokrčená paže přitom proti obloze opisovala geometrické obrazce.

Znělo to tak spokojeně... skoro samolibě.

Den nato jsem ji sledovala. Když jsem si v poslední kóji školních sprch snědla sendvič s arašídovým máslem, vyšla jsem ven a zahlédla Lily vcházet do kanceláře školního poradce. Nebo jsem aspoň spatřila její zátylek a modrý hrb toho jejího batůžku. To odpoledne nebyla na angličtině, pak jsem ji ale uviděla u pítka. Když se nakláněla, aby usrkla, tmavé vlasy sevřela v pěsti. Když potom zamířila nahoru po schodech, vydala jsem se za ní. Všimla jsem si, jak na odpočívadle zabloudila očima k oknu v prvním patře, z něhož bylo vidět hejnkonoafialovělých vran, jak vytahují odpadky ze školního kontejneru. Na okamžik se zastavila a dívala se. Když otáčela hlavu, zachytila jsem bělma jejich očí. Pak zaznělo poslední zvonění a já ji sledovala, jak vykročila chodbou osvětlenou zářivkami, která se rychle vyprazdňovala.

Navenek se na Lily nic nezměnilo. Pořád chodila nápadně a vyzývavě oblékaná: obepnuté svetříky s rozjíždějícími se švy a k nim třepící se, seprané, děravé džíny. Pořád tytéž příliš velké výstřihy. Stále se nosila až moc na špičkách jako slípka, jen začít zobat. Lily byla vždycky miláčkem všech. Jejím jediným cílem bylo každého potěšit. A teď se lidé odvraceli, když procházela kolem, a dívali se jinam. Dokonce i Lars Solvin, se kterým chodila od šesté třídy, zrudl pod blondatým chmýřím jako krocan, když ji uviděl přicházet po chodbě. Měřil metr osmdesát a byl to druhý útočník hokejového týmu, ale dokázal se přímo geniálně scvrknout, úplně se přimáčknout na nejbližší skříňku a soustředěně civět na svoje sportovní hodinky. Jak se Lily blížila, jeho kámoši se kolem něj semkli, drbali se za ušima, popotahovali si džíny. Všichni se sklopenýma očima, hlavně co nejdál od Lilyina výstřihu. Jen ten nešťastník, co stál nejbliž dveřím do třídy, pocítoval povinnost jí je otevřít.

„Děkuju,“ řekla. Neusmála se, ale nebylo to ani *neusměvavé*.

Následovala jsem ji do učebny přírodopisu. Dveře jsem si otevřela sama.

Léta jsem ve třídě seděla blízko ní: Furstonová nebyla v abecedním pořádku od Holburnové zase tak daleko. Léta jsem měla nejasný pocit, že Lily potřebuje chránit, a přitom mě bůhvíproč štvala. Lily, která bydlela v přívěsu o tři jezera dál na sever, Lily, kterou všichni milovali, jejíž táta se každou sobotu vyválel někde na Gooseneck Highway a museli ho sbírat před kostelem. Teď jsem si přisunula stolec blíž k jejímu. Viděla jsem, jak se zelené nitě na rukávu jejího svetru zatřásly, když otvírala sešit. Všimla jsem si, že si vůbec nedělá poznámky o krátkém a nevýznamném životě prvoků. Nepracovala na schématu zásadní úlohy bakterií jakožto rozkladného článku potravního řetězce. Kreslila si perem pomalé, hadovité spirály a pospojované smyčky pak zaplňovala desítkami, stovkami usmívajících se obličejků.

3

KDO KOHO TU VLASTNĚ POZORUJE, říkala jsem si, když jsem jednou ráno vyšla ke psům a všimla si, že je teleskopický dalekohled namířený přes jezero přímo na srub mých rodičů. Jako šíp směřující rovnou do srdce srubu, do okna s hadry nacpanými do ráků. Přes vchodové dveře se nám pleskala celta pokrytá skvrnami od plísně. Ucítila jsem, jak se mi zježily vlasy na zátylku.

Vzhlédla jsem. Nade mnou se ve vánku vznášel světle žlutý list. Tu popolétl výš, tu klesl níž, ale nikdy úplně nespádl. Stačilo mi mírně nadskočit a list jsem chytila ve vzduchu. Pak jsem jednou rukou přehrnula psům kůži přes lebku a přitom jim dýchala na řasy, abych jim je rozmrazila. *Ha*, vydechla jsem. Psi se zavrtěli, zamrkali a já jsem je jednoho po druhém pouštěla z řetězu. *Volno*, řekla jsem jim. Pustila jsem Aba, Doctora, Quiet a Jaspera do lesa. Ještě chvíli jsem naslouchala jejich funění, jak cválali starým sněhem. Pak, zatímco slunce bělilo vrcholky stromů, jsem slyšela, jak celé zamrzlé jezero sténá pod jejich tlapami. Věděla jsem, že led už dlouho nevydrží.

A nevydržel. Když se poslední zubaté kusy ledu nahromadily na březích jezera, když už závěje posledního sněhu ležely

jen na severních svazích, uviděla jsem ho znovu, toho kluka z druhého břehu, jak se krčí u silnice kousek od našeho domu. Ten den by se už dalo chodit i s rozepnutou bundou. Cestou domů od autobusové zastávky jsem si četla knížku. Už si nevzpomenu jakou. V té době mě zajímalo cokoli, v čem byly mapy a nákresy. *Velké záchranné výpravy starého severozápadu, Stavíme si vlastní kajak.* Zahlédla jsem ho, až když už jsem byla skoro u stezky zarůstající škumpou. Kolo měl obrácené na krajnici a postavené na sedle a řídítkách. Chvíli mi trvalo, než jsem si všimla dívky, která nad ním byla sehnutá a hrála si s řetězem. Když jsem se přiblížila, oba vzhledli. Měli stejně tmavé oči a podobně oranžově blond vlasy.

Když jsem viděla, jak koordinovaně zvedají hlavy, vybavilo se mi stádo jelenů. Nepřekvapilo by mě v tu chvíli, kdyby se dali na útěk. Ale tihle nikam neutekli.

„Ahoj!“ řekl kluk, jakoby vytržený z nadšeného soustředění, a znovu se zadíval k zemi, kde se musel obírat něčím mimořádně důležitým.

„To je ona, támhle,“ řekl stranou k té dívce.

„Jako *kdo*?“ odpověděla dívka. „Nemyslím, že se známe,“ pronesla ke mně.

Stejně jako ten kluk i ona se chovala přátelsky, ale naprosto roztržitě. „Trochu se nám to asi zamotalo.“ Nenuceně se zasmála a položila umaštěnou dlaň chlapci na hlavu. „Jak jde o něco, co jezdí, jsem hotová kouzelnice, ale to už jsi asi poznala. Manžel by mi auto nepsvěřil. Vážně ne. A to není žádný patriarcha nebo tak něco. Tak jsem to vůbec nemyslela.“

„Patriarcha,“ opakoval kluk, aniž by vzhlédl.

„Muž, který všechno řídí. Nespravedlivě.“ Podívala se na mě, jako bych jí to měla potvrdit. „Je to tak?“

„Okay,“ řekl kluk. Pořád měl evidentně plné ruce práce. Vypadalo to, že si cpe sněhem slehlé listí do černého váčku.

„No hned první den, co jsme sem přijeli, jsem sjela autem ze silnice rovnou do závěje. *Mlask.* Tak jsem si řekla, že se radši budu držet kola. To je lepší, ne?“ Vypadala, že ode mě čeká

souhlas. Byla mnohem menší, než se mi zdála za těch večerů, kdy jsem ji pozorovala přes okno – samá ruka samá noha, hubená, tělo skoro žádné. Když jsem se teď s ní mohla poměřit, došlo mi, jak je drobná. Měla na sobě kaštanově hnědé tričko chicagské univerzity s rukávy vyhrnutými k loktům. „Ty jsi naše sousedka z druhé strany jezera, že?“ pokračovala. „Pozdravila jsem tě vůbec?“ Otočila se ke klukovi. „Zdravila jsem ji? Už jsem zapoměla, jaké to je mluvit s lidmi.“

Kluk vstal. „To je takhle. Těší mě!“ Rozběhl se ke mně s napřaženou masivní černou rukou, aby mi ji podal. Měl ji nafouklou, podivně zkroucenou, s prsty roztaženými do bizarních úhlů.

Pár kroků jsem couvla.

„To je můj Pan Třetí ruka,“ řekl. „Pro přežití.“ Chvilku mi trvalo, než mi došlo, že si vycpal koženou rukavici listím a že s ní teď tvrdě buší o kmen borovice. Po několika úderech se zase posadil a ztěžka oddechoval. Vypadal úplně vyčerpaný.

„S tímhle nedá pokoj nikdy,“ vysvětlila mi ta dívka. „Takže – já jsem Patra, rodič. On je Paul, děcko, a ty jsi zatím Prázdná – sousedka.“

Kluk se zasmál. „Prázdná.“

Zblízka vypadala až moc mladá na to, aby mohla být něčí matkou. Jako by neměla ani obočí a hubená byla zrovna jako já – bez křivek –, a na sobě měla tenisky, legíny a dlouhé vlněné ponožky vytažené přes kalhoty až ke kolenům. Vlasy měla zrovna tak matně dooranžova jako ten její kluk, jen kudrnatější a stažené modrou umělohmotnou čelenkou. Když se usmála, čelenka jí sjela po hlavě dozadu. „Dělám si legraci. Ty jsi –“

Mattie, pomyslela jsem si, zatímco vítr vytrásal ze stromů pryskyřičnou vůni. „Linda,“ řekla jsem.

Kluk skrčený u země zatahal svoji matku za rukáv. „Musím jí něco říct.“

„Tak to prostě řekni.“

„To je *tajemství*,“ zakňoural.